

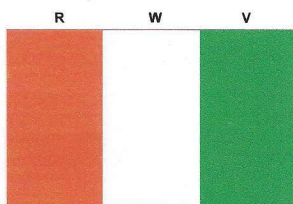
FLAGA

BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA WEKSYLOLOGICZNEGO

ISSN 1509-2429

Numer 21
maj - czerwiec
2002

POLSKIE FLAGI SAMORZĄDOWE (11)

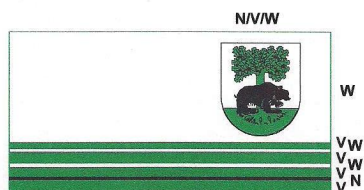

BARLINEK

(miasto i gmina w woj. zachodniopomorskim)

Flaga została ustanowiona uchwałą nr XXVII/237/93 Rady Gminy i Miasta z dnia 28 września 1993 r. „w sprawie herbu gminy i miasta Barlinek, barw miasta i święta miasta.”

W uchwale podano: „ustala się barwy miasta w kolejności: czerwień - biel - zieleń; podział barw pionowy - z kolejnością liczoną od drzewca”. Nie określono proporcji płata.

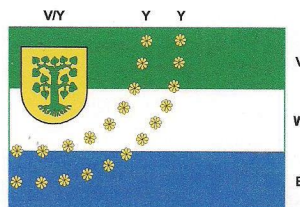

BARWICE

(miasto i gmina w woj. zachodniopomorskim)

Flagę wprowadzono uchwałą nr XXIX/173/93 Rady Miejskiej z dnia 28 września 1993 r. wraz ze zmianą statutu miasta. Została nazwana flagą urzędową. W uchwale określono barwy flagi (biała, zielona i czarna) oraz umieszczenie herbu „w prawym górnym rogu brzegu flagi”. Nie

określono proporcji ani wymiarów. Załączono jedynie czarno-biały rysunek flagi.

BORNE SULINOWO

(miasto i gmina w woj. zachodniopomorskim)

Flagę ustanowiono wraz ze zmianą statutu uchwałą Rady nr XXI/268/96 z dnia 27 marca 1996 r. Zapisano, iż „barwy gminy określa jej flaga koloru zielono-biało-niebieskiego, na której tle umieszczony jest herb miasta oraz 21 znaków graficznych (kwiatki) symbolizujących jednostki pomocnicze gminy. Proporcji płata nie określono.

BRANIEWO

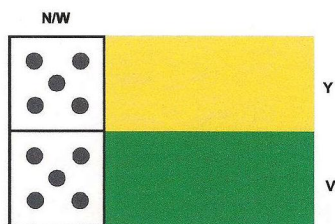
(miasto w woj. warmińsko-mazurskim)

Flaga została wprowadzona Uchwałą nr XXVII/140/92 Rady Miejskiej z dnia 9 kwietnia 1992r. Przedstawione wyżej weksylium traktowane jest jako „pozioma odmiana” banneru, który został uznany za znak podstawowy. Flaga ma proporcje 7:11. barwy określono jako zielona, biała i czerwona. Herb zamieszczony na fladze przywrócono w 1990 roku. Poprzednio był używany przed 1748 r i w latach 1932-45.

CZERSK
(miasto i gmina w woj. pomorskim)

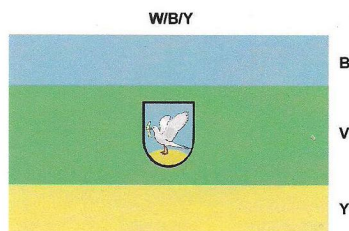
Flagę wprowadzono uchwałą nr XI/94/99 Rady Miejskiej z dnia 30 czerwca 1999 r. „w sprawie herbu i flagi Gminy Czerniewice, ustanowienia insygniów władzy oraz ochrony i zasad używania”. W uchwale określono barwy (zielona, biała, niebieska) i proporcje płata (5:8). Z zapisów w uchwale wynika, że flaga ma charakter znaku urzędowego. W latach 1990-1999 Czerniewice używał flagi białej z herbem miasta.

DOMINOWO
(gmina wiejska w woj. wielkopolskim)

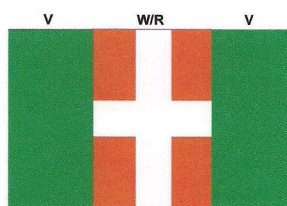
Flaga ustanowiona uchwałą nr XXXIV/165/98 z dnia 4 czerwca 1998 r w sprawie uchwalenia herbu i flagi gminy. W załączniku do uchwały zamieszczono barwny rysunek flagi z oznaczeniem proporcji i wzornikiem barw. Autorami projektu flagi są Tadeusz Jeziorowski i Jerzy Bąk.

Flaga ma barwy herbowe i zawiera część herbu (kostka domina).

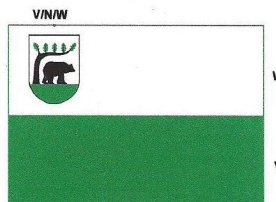
GNIEW
(miasto w woj. pomorskim)

Flagę wprowadzono specjalną uchwałą Rady Miejskiej nr XXIX/171/96 z dnia 28 listopada 1996 r. Proporcje płata 5:8 wynikają z rysunku. Barwy określono, jako niebieska, zielona i żółta. Jest używana w rocznicę nadania praw miejskich oraz z okazji świąt państwowych.

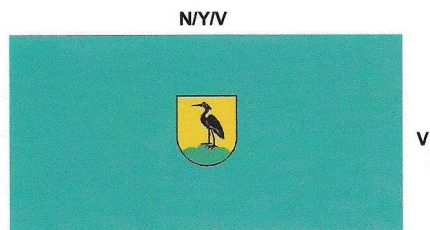
KORYCIN
(gmina wiejska w woj. podlaskim)

Flaga ustanowiona specjalną uchwałą nr XIII/68/95 z dnia 11 listopada 1995 r. „w sprawie ustalenia flagi gminy Korycin i określenia regulaminu jej wywieszania”. Barwy i wzór flagi nawiązują do herbu gminy. Proporcje płata określono na 5:8.

KOŚCIERZYNA
(miasto w woj. pomorskim)

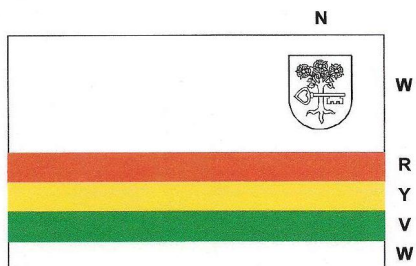
Flaga przyjęta uchwałą Rady nr XV/96/95 z dnia 6 września 1995 r. „w sprawie ustalenia flagi miasta Kościerzyna i ustalenia pieczęci urzędowej”. W uchwale zapisano, iż „flagą (...) jest prostokątny płat tkaniny w równych szerokościach w górnej części koloru białego, a w dolnej koloru zielonego w proporcjach boków szerokości do długości 5:7.” W górnym rogu na białej części płata znajduje się herb miasta. W uchwale podano zasady użycia flagi.

MANOWO

(gmina wiejska, woj. zachodniopomorskie)

Flaga została przyjęta wraz ze zmianą statutu gminy 27 marca 1996 r. Barwę płata określono jako zieloną. Stosunek szerokości płata do jego długości wynosi 1:2,1. Stosunek wysokości herbu do szerokości flagi wynosi – według opisu – 2:5. Nad herbem – według tego samego opisu – ma znajdować się napis „GMINA MANOWO”, nie uwzględniony na rysunku wzorcowym.

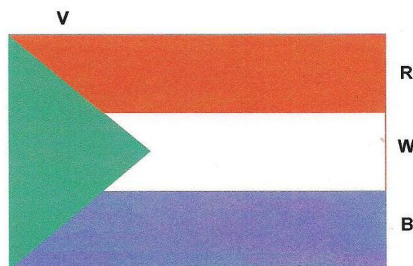

OPALENICA

(miasto i gmina w woj. wielkopolskim)

Flagę przyjęto wraz ze zmianami w statucie uchwałą nr XXI/106/96 z dnia 30 lipca 1996 r. Barwy określono, jako „biało-żółto-czerwono-zielone”. Kolejność barw na załączonym do uchwały rysunku jest inna. U góry części swo-

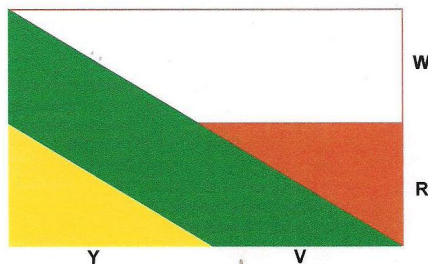
bodnej umieszczono czarno-biały herb miasta. Proporcje płata 2:3.

SIEDLIŚKO

(gmina w woj. lubuskim)

Flagę przyjęto wraz z ustanowieniem herbu 12 marca 1998 r. Kolory określono, jako „zielony, czerwony, biały i błękitny”. Barwy flagi pochodzą od herbu.

SZADEK

(miasto i gmina w woj. łódzkim)

Flaga ustanowiona wraz ze zmianami w statucie dokonanymi uchwałą nr VIII/47/95 Rady Miasta z dnia 30 marca 1995 r. Kolory określono, jako żółty, zielony, biały i czerwony. Proporcje płata 5:8.

Jacek Skorupski

na podstawie „Katalogu weksyliów samorządowych”, zeszyt 3, Warszawa 2000, opracowanego przez Alfreda Znamierowskiego

FLAGI PAŃSTWOWE W XX WIEKU

Ustanowienie nowej flagi Afganistanu, osiemnastej z kolei od początku XX w., skłania do podsumowania zmian we flagach państwowych w minionym stuleciu. Zestawienie danych w tabelkach na następnych stronach pozwala na zorientowanie się nie tylko w ilości flag państwowych od 1900 do 1999 roku i w jakich państwach następowały zmiany wzoru flagi, ale także wyciągnąć wnioski dotyczące powodów zmian, a więc stabilności politycznej w poszczególnych państwach i regionach świata, dekolonizacji (państwa Afryki i Karaibów), jednoczenia się państw (Tanzania, Wietnam, Niemcy) lub ich rozpadu (Austro-Węgry, Związek Sowiecki, Jugosławia, Czechosłowacja), poszerzania terytorium (USA), odzyskiwania niepodległości (Polska, państwa bałtyckie, Białoruś, Ukraina), zmiany nazw państw (Abisynia, Syjam, Persja, Cejlon, Zair) i zmiany w administracji wewnętrznej (Brazylia).

Przedziały czasowe zostały ustalone tak, by móc jak najlepiej odzwierciedlić globalne zmiany sytuacji politycznej. Rok 1918 jest rokiem zakończenia I wojny światowej, w którym rozpadły się imperia austro-węgierskie i osmańskie, a w Rosji trwała wojna domowa. W roku tym wiele państw uzyskało niepodległość. Rok 1939 zamyka okres międzywojenny, w którym zmian było niewiele, a większość tych, które zaszły było spowodowane zmianą ustroju (Niemcy, Rosja-ZSRR, Hiszpania). Kolejne wielkie zmiany nastąpiły po II wojnie światowej (przedział 1940-1956)j. Spowodowały je zmiany ustroju w państwach pod dominacją sowiecką, Niemczech, Włoszech, Chinach) i uzyskanie niepodległości przez kolonie brytyjskie w Azji (Indie, Pakistan, Cejlon, Birma, Malaje) oraz francuskie w Indochinach (Kambodża, Laos, Wietnam) i na Bliskim Wschodzie (Liban, Syria).

Kolejny okres (1957-1974) to czas dekolonizacji, który rozpoczął się od przyznania niepodległości Złotemu Wybrzeżu (Ghana) i Gwinei, osiągnął apogeum w 1960 r. i był kontynuowany w latach 60. i 70. we wszystkich częściach świata. Lata 1975-1988 to okres, w którym praktycznie zakończono proces dekolonizacji, przyznając niepodległość posiadłościom Portugalii w Afryce oraz Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych na Pacyfiku.

Rok 1989 zapoczątkował wielki przełom związany z upadkiem komunizmu oraz rozpadem Związku Sowieckiego, Jugosławii i Czechosłowacji. Zmiany ustroju spowodowały w okresie 1989-2000 zmiany flag nie tylko w państwach, znajdujących się wcześniej w orbicie Związku Sowieckiego (Bułgaria, Rumunia, Mongolia, Polska) ale także w krajach Afryki (Benin, Zielony Przylądek, Etiopia) i Azji (Kambodża). Po rozpadzie ZSRR powstało 15 państw niepodległych, które powróciły do dawnych flag (Rosja, Białoruś, Ukraina, Litwa, Łotwa, Estonia, Azerbejdżan, Armenia, Gruzja) lub ustanowiły je po raz pierwszy (Mołdawia, Kazachstan, Turkmenistan, Uzbekistan, Kirgistan, Tadżykistan). Cztery nowe flagi pojawiły się na terenie dawnej Jugosławii (Chorwacja, Słowenia, Bośnia i Hercegowina, Macedonia). Nową flagę ustanowiła Słowacja, a Czechy zatrzymały flagę czechosłowacką.

W tym samym czasie niepodległość uzyskały Namibia i Erytrea, a Irak w czasie wojny nad Zatoką Perską umieścił na swej fladze napis *Allahu Akbar* (Bóg jest wielki).

PAŃSTWO	1901-1917	1918-1939	1940-1956	1957-1974	1975-1988	1989-2000
Afganistan	1900 1909	1926 2 IX 1928 10 X 1929 17 I 1929 1930	VII 1928 17 I 1929 1930		19 X 1978 30 XI 1987	XII 1982 X 1987
Albania	28 II 1912 II 1914 - IX 1914 IX 1914 (wzór: 1912)	20 I 1920 8 VIII 1929 3 VI 1939	12 VII 1925 3 VI 1939	14 III 1946		22 IV 1983
Algeria	1866			3 VII 1962		10 VII 1966
Andora					11 XI 1975	
Antigua i Barbuda				27 II 1967		
Arabia Saudyjska		1832		15 III 1973		
Argentyna	25 II 1818					
Armenia	3 IX 1901 7 V 1908	22 IV 1918 - 1920	15 IV 1954			1 IX 1991 (wzór: 1918)
Australia	3 IX 1901 7 V 1908	21 X 1919 2 VII 1934	1 V 1945			5 II 1991
Austria	Austro-Węgry 1804 - 1919 1917 - IV 1920			10 VII 1973 1971 (używana od 1933) II 1971 13 I 1972 30 XI 1966		
Azerbejdżan				16 XI 1959	21 IX 1981 1 XII 1975	1 VIII 1990 (wzór: 1959)
Bahamy						19 IX 1981 (wzór: 1918) 7 VI 1995
Bahrajn						
Barbados						
Belize						
Benin	XIX w. - ok. 1930	ok. 1930				
Bhutan	25 III 1917 - XII 1918					
Białoruś						
Birma			4 I 1948	3 I 1974 3 I 1974		4 V 1982 4 II 1988
Bolivia	5 XI 1851					
Bośnia i Hercegowina				30 IX 1966		11 V 1992
Botswana			31 VII 1942	16 IV 1960 31 V 1968 1 IX 1971		
Brazylia	19 XI 1889					
Brunel			29 IX 1959	1 I 1968		22 XI 1990 (wzór: 1978)
Bulgaria	1878	6 XII 1947	30 III 1948		Burkina Faso 4 VIII 1984	
Burkina Faso				1 VII 1982 XII 1966	27 IX 1982	
Burundi				28 VI 1967 26 XII 1968		
Chile	18 X 1817					
Chiny	1890	8 X 1928	1 X 1949			22 XII 1990
Chorwacja			30 IV 1941 - V 1945	16 VIII 1960		
Cypr				6 X 1959		
Czad						
Czechy		Czechosłowacja 1918 20 III 1920				Czechy 17 XII 1982 (wzór: 1920)
Dania						
Dominika	XIII w.					
Dominikana	6 XI 1844				3 XI 1978 3 XI 1981	3 XI 1990
Dzibuti					27 VI 1977	

PANSTWO	1901-1917	1918-1939	1940-1956	1957-1974	1975-1988	1989-2000
Egipt		10 XII 1923	25 X 1958	1 I 1972	5 X 1984	
Ekwador	10 I 1861					24 V 1983
Erytrea		4 VII 1920 - VI 1940	Etiopia 1941		1 1975	8 V 1990 (wzór 1920)
Estonia	Abisynia ok. 1895				12 IX 1975	28 V 1991 6 II 1996
Etiopia					17 IX 1987	
Fidzi				10 X 1970		
Filipiny		20 V 1918	1946 (używana od 1898)		1 VI 1978	
Finlandia						
Francja	5 III 1848			9 VIII 1960		
Gabon				18 II 1965		
Gambia				6 III 1967		
Ghana				1 I 1964	1 1964	
				29 II 1966 (wzór 1957)	29 II 1966 (wzór 1957)	
Grecja	15 III 1822			18 VIII 1970	7 VI 1975	
				21 XII 1978	21 XII 1978	
Grenada				3 III 1967	7 II 1974	
Gruzja		25 III 1917 - 18 III 1921				14 XI 1990 (wzór 1917)
Gujana	18 XI 1871			10 V 1966		
Gwatemala				12 IX 1968		
Gwinea				10 XI 1968		
Gwinea Bissau				24 IX 1973		
Gwinea Równikowa				12 X 1968	1978	21 VIII 1979 (wzór 1968)
Haiti	XIX w.			21 VI 1964	25 II 1986	
Hiszpania	28 V 1785	27 IV 1931	11 X 1945	21 I 1977	19 XII 1981	
Holandia	14 II 1796					
Honduras	16 II 1866					
Indie						
Indonezja						
Irak						
Iran	Persja XIX w.	1905	1924	31 VII 1963	29 VII 1980	13 I 1991
Irlandia		1912 (Iran od 1914)	14 VII 1959	16 X 1958		
Islandia		29 XII 1937 (używ. od 1916)				
Izrael		1918 (używana od 1913)				
Jamaika						
Japonia	5 VIII 1854					
Jemen		1918		6 VIII 1962		Jemen 22 V 1990
Jordania		1921		Jemen Północny 1 XI 1962		
Jugosławia		Król Serbow Chorwatów i Słowenców 1 XII 1918	Jugosławia 31 I 1946	Jemen Południowy 1967		22 IV 1992 (wzór 1918)
Kambodża			29 X 1948			
Kamerun				8 X 1970	15 I 1976	30 VI 1993
Kanada				1 V 1989	24 VI 1991	
Katar	2 II 1892	26 IV 1922			20 V 1975	
Kazachstan				29 X 1957	1 X 1961	
				1957	15 II 1965	
				1971 (używana od 1948)		4 VI 1992

PANSTWO	1901-1917	1918-1939	1940-1956	1957-1974	1975-1988	1989-2000
Kenia				12 XII 1963		
Kiribati					12 VII 1979	
Kolumbia	26 XI 1861				12 XI 1975	1992
Komory				18 VIII 1959	1 X 1978	15 XII 1996
Kongo				30 VI 1960		10 VI 1991 (wzór 1959)
Kongo				XII 1966	Zar 21 XI 1971	Kongo 17 V 1997 (wzór 1960)
Korea Pł.	Korea 1882-1910		25 I 1950			
Korea Pł.	Korea 1882-1910		8 IX 1948			
Koszarówka	29 IX 1848	27 XI 1906		21 X 1964		
Kuba	20 V 1902	14 VI 1934			21 II 1984	
Kuwejt				7 IX 1961		
Laos			11 V 1947		2 XII 1975	
Lesotho				4 X 1966	19 I 1987	
Liban			7 XII 1943			
Liberia	27 VIII 1847					
Libia	XIX w.	24 VI 1937		6 XI 1969	XI 1977	
Liechtenstein		11 XI 1918 - VI 1940		4 VI 1957	18 IX 1982	20 III 1989 (wzór 1918)
Litwa	12 VI 1845	15 VI 1921 - VI 1940				15 II 1990 (wzór 1921)
Lotwa						1992
Madagaskar				X 1958		5 X 1995
Macedonia				6 VII 1964		
Madagaskar				26 VII 1965		
Malawi						
Malezji			Federacja Malajicka 1950	Malezja 19 III 1963		
Malezja				Federacja Muli 4 IV 1959		
Mali				Mali 1 III 1961		
Mali				21 IX 1964		
Malta			1955 (używana od 1915)			
Maroko					1 V 1979	
Marshalla, Wyspy				1 IV 1959		
Mauritania				12 III 1968		
Mauritius				16 IX 1968		
Meksyk	1860	20 IX 1916			30 XI 1978	
Mikronezja		5 II 1934				12 V 1990
Mokrawia						
Monako	4 IV 1861					
Monolia		26 XI 1924				
Mozambik			30 VI 1940		25 VI 1975	12 II 1992
Namibia					IV 1983	21 III 1990
Nauru				31 I 1968		
Nepal	XIX w. 1862	11 IV 1921		16 XII 1962		
Niemcy		13 III 1933 - 8 V 1945	RFN 7 VI 1950 NRD 1948			Niemcy (wzór RFN 1950)
Niger				23 XI 1969		
Nigeria				1 X 1960		
Nikaragua	19 VIII 1858	4 IX 1908		27 VIII 1971		
Norwegia	1905 (używana od 1838)					

PANSTWO	1901-1917	1918-1939	1940-1956	1957-1974	1975-1988	1989-2000
Nowa Zelandia	12 VI 1902			17 XII 1970		18 XI 1985
Oman			14 VIII 1947		13 VI 1980	
Pakistan						
Palau	3 XI 1903			11 III 1971		
Panama	25 XI 1842					
Papua Nowa Gwinea	25 II 1825					
Paragwaj		1 VIII 1919	31 XII 1955		11 III 1980	9 II 1990
Peru	18 X 1830	19 VI 1911				27 IV 1984
Portugalia	28 XII 1910	25 III 1912				
RPA		31 V 1928				
Rosja	7 V 1883 (wzór 1700)	V 1918 - 1924	24 IX 1952			22 VIII 1991 (wzór 1700) 21 XII 1989 (wzór 1867)
Rumunia	1867			1 XII 1958		
Rwanda				21 VIII 1965		
Saint Christopher, Nevis				28 I 1961		
Saint Lucia				1 III 1967		19 XI 1983
Saint Vincent					27 X 1979	22 X 1985
Salomonia, Wyspy					18 XI 1977	
Samoa			1 VI 1948	26 IV 1949		
San Marino	6 IV 1862					
Senegal				Federacja Mali 4 IV 1959 Senegal 1960	29 VI 1976	30 VI 1977
Seszele						8 I 1986
Sierra Leone						
Singapur						
Słowacja		4 VII 1939 - IV 1945				1 IX 1992
Słowenia						24 VI 1991
Somalia			12 X 1964			
Sri Lanka			Ceylon 4 II 1948	13 II 1960	7 IX 1978	
Stany Zjednoczone	4 VII 1896	4 VII 1912		Sri Lanka 24 V 1972 4 VII 1969	4 VII 1960	
Sudan			1 I 1956	20 V 1970		
Surinam					25 XI 1975	
Suzat		1932		30 X 1967		
Syria				1961 (wzór 1932) 1963	30 III 1980	
Szwajcaria	12 XII 1869					
Szwecja	1 VII 1844	21 VI 1906				
Sw. Tomasza i Księżca					5 XI 1975	24 XI 1982
Tadżykistan	Syjam XIX w.	1916				
Tajlandia	27 IX 1917					
Tajwan			1949 (flaga Chin z 1928)			
Tanzania				Tanganika 9 12 1961 Zanzibar 10 XI 1963 12 I 1964		29 I 1964 Tanzania 30 VI 1964

PAŃSTWO	1901-1917	1918-1939	1940-1956	1957-1974	1975-1988	1989-2000
Togo				27 IV 1960		
Tonga	4 XI 1875					
Trynidad i Tobago				31 VIII 1962		
Turcja	1793					
Turkmenistan						19 II 1992 1 II 1997
Tunezja			1956 (używana od 1850)			1995
Tuvalu					1 X 1978	11 IV 1997 (wzór 1978)
Uganda				9 X 1962		21 II 1992 (wzór 1918)
Ukraina		18 I 1918 - 1920				18 XI 1991
Urugwaj	12 VII 1830					
Uzbekistan					30 VII 1980	
Vanuatu						
Watykan		7 VI 1929				
Wenezuela	29 VII 1863 2 V 1904	15 VII 1930	17 II 1954	20 VI 1962		
Węgry	Austro-Węgry 1848	Węgry 1918 (wzór 1848) 13 X 1921 1938	14 IX 1949 X 1956	12 V 1957		
Wielka Brytania	1 I 1801					
Wietnam			Wiet. Pd. 2 VI 1948-1975		Wietnam Południowy 30 IV 1975 - 1 VII 1976 Wietnam 1 VII 1976 (wzór Wietnam Północny 1955)	
Włochy			Wiet. Płn. 29 IX 1945 30 XI 1965			
Wybrzeże Kości Słoniowej	1861		19 VI 1946	3 XII 1959 24 X 1964		II 1996
Zambia					5 VII 1975	25 IX 1992
Zielony Przylądek						
Zimbabwe				Rodezja 8 IV 1964 11 XI 1968	Zimbabwe 2 IX 1979	18 IV 1980
Zjedn. Emiraty Arabskie				1 I 1972		

W powyższym zestawieniu zostały uwzględnione tylko państwa istniejące obecnie i powszechnie uznawane. Nie ma więc Abchazji, Górnego Karabachu, Autonomii Palestyńskiej czy Tybetu. Nie zostały wzięte pod uwagę również państwa, które istniały tylko przez pewien czas, takie jak Republika Rif, Hataj, Tybet, Biafra, Katanga, Kasai, Tuwa i itp., a także jednostki o wyjątkowym statusie, takie jak Tanger, Wolne Miasto Gdańsk, Sikkim czy Triest.

Pola wypelnione barwą szarą oznaczają, że w danym czasie państwo to nie istniało, lub nie było samodzielne (np. Egipt, Kuwejt, Polska, Turkmenistan). Podane w tabelce daty są najczęściej datą ustanowienia flagi, czasem jednak datą wprowadzenia flagi w użycie. Niektóre z flag (np. węgierska od października 1956 r. do maja 1957 r.) były używane, choć nie zostały ustanowione żadnym aktem ustawodawczym). Kolejne daty w rubrykach poziomych to daty ustanowienia lub wprowadzenia nowego wzoru flagi.

TURKMENISTAN

Na mocy ustawy z dnia 24 stycznia 2001 r. ustanowiono nowy wzór flagi, już trzeci od czasu proklamowania niepodległości. W artykule pierwszym ustawy stwierdzono, że flaga państwowa Turkmenistanu jest symbolem jedności i niepodległości narodu oraz neutralności państwa. Artykuł drugi określa proporcje na 1:1,5 (poprzednio 1:2) i zawiera opis flagi, na której widnieją medaliony dywanów Teke, Yomut, Salor, Cowdur i Arsary, a pod nimi wprowadzone w 1997 r. Skrzyżowane gałązki oliwne. (symbol neutralności). Kształt i barwy medalionów różnią się od poprzednich. Również nieco inny jest kształt półksiężyca i rozmiar gwiazd (są teraz większe).

- V+
- W
- R+
- Y++
- N

Flaga państwowa od 24 II 2001
State Flag since 24 I 2001

RUANDA

Od 1 stycznia 2002 r. Ruanda używa nowej flagi, którą parlament uchwalił już w dniu 25 października 2001 r. Niejasna jest jeszcze kwestia proporcji, gdyż oficjalnie przedstawiony wzór flagi miał proporcje 6:13, a na rządowej stronie internetowej flaga ma proporcje 2:3.

Barwa niebieska symbolizuje pokój i szczęście, kolor żółty jest symbolem rozwoju, będącego wynikiem pracy, a zieleń

oznacza szansę na dobrobyt, który można osiągnąć dzięki pracy i mądrym wykorzystaniu bogactw naturalnych. Słońce symbolizuje nową nadzieję, a jego promienie są symbolem szczerości.

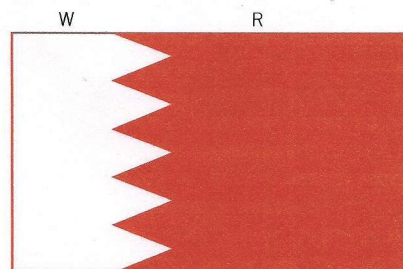

Flaga państwowa od 1 I 2002
State Flag since 1 I 2002

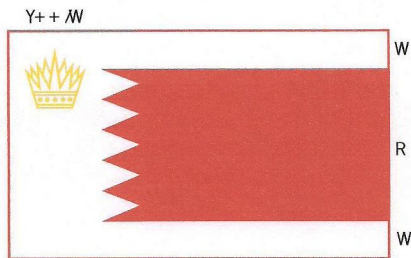
BAHRAJN

W dniu 14 lutego 2002 r. emir Bahrajnu ogłosił dekret, w którym zmienił nazwę państwa na Królestwo Bahrajnu, a siebie ogłosił królem. Na mocy kolejnego dekretu z dnia 16 lutego 2002 r. wprowadzono nową flagę państwową i flagę króla.

Flaga państwowa różni się tym od poprzedniej, że linia ząbkowana, oddzielająca pole białe od czerwonego ma teraz tylko pięć zębów.

Flaga państwowa od 16 II 2002
State Flag since 16 II 2002

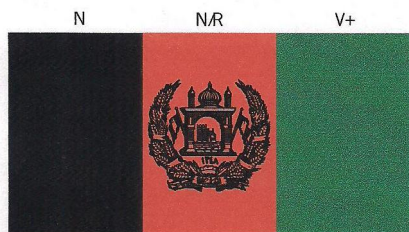

Flaga królewska od 16 II 2002
Royal Flag since 16 II 2002

AFGANISTAN

Odzwiedleniem burzliwych dziejów Afganistanu były w XX wieku częste zmiany jego flagi państwowej. Zmieniano ją w sumie siedemnaście razy, po każdej zmianie rządów wywołanej wydarzeniami politycznymi. W drugiej połowie XX w. akty prawne dotyczące nowych flag i wzory tych flag były publikowane w dzienniku rządowym. Flagi sztyto więc zgodnie z obowiązującym wzorem.

W dniu 5 II 2002 r. oficjalnie podniesiono nową flagę, która jest wzorowana na fładze z lat 1930-1973. Nie wiadomo jednak, jaki jest prawidłowy kolor państwowego emblematu. Według danych uzyskanych w ambasadzie w Warszawie jest on czarny.

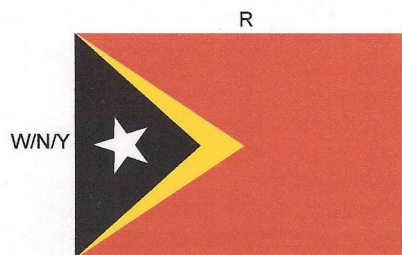
Flaga od 5 II 2002
Flag since 5 II 2002

Taki emblemat jest też na barwnych oficjalnych drukach. Na gmachu ambasady wywieszono jednak flagę z emblematem złotym, a na zdjęciach z Afganistanu

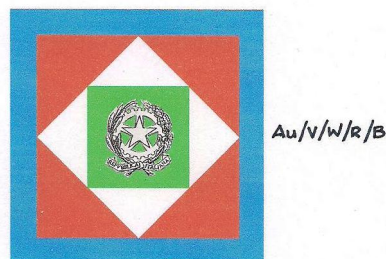
widać flagi z emblematem białym lub czarnym. Ponadto nad meczetem, między końcami kłosów widnieje półkolisty napis. Jego wzoru nie udało się jednak uzyskać, a na oficjalnych drukach z Afganistanu go nie ma.

TIMOR WSCHODNI

Po uzyskaniu niepodległości w dniu 20 maja 2002 r. nowe państwo używa flagi o wzorze flagi ruchu wyzwolenczego Fretlin, znanej od 1975 r. Ten wzór flagi został opisany w konstytucji z marca 2002 r.

WŁOCHY

Flaga prezydencka od 9 X 2000
Flag of the President since 9 X 2000

POLSKIE USTAWODAWSTWO WEKSYLOLOGICZNE

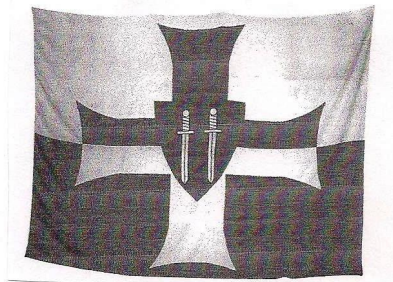
Po przybyciu pod koniec lipca 1944 r. do Lublina, władze komunistyczne zaczęły używać przedwojennego wzoru herbu państwowego, lecz bez korony na głowie orła. Nowy herb państwowy (z orłem bez korony) wprowadzono w 1946 r. bez żadnego aktu prawnego. Aż do 1952 r. nie wydano też żadnych aktów prawnych dotyczących flag, bander i proporca marynarki wojennej.

The communist regime in Poland has been established at the end of July 1944 in Lublin. The new authorities have used the pre-war State Arms, but from the head of the White Eagle they have removed the crown. A new model of the State Arms have been introduced in 1946 without any legal act. Until 1952 there were also no legal acts pertaining to flags, ensigns and the jack.

Bez żadnego aktu prawnego wprowadzono w 1946 r. również nowy proporzec marynarki wojennej (biało-czerwony z czerwono-białym krzyżem, czerwoną tarczą i białymi mieczami z czarnymi liniami konturowymi).

Also without any legal act was in 1946 introduced new jack (picture below – dark areas = red, light areas = white, black lines on and around swords).

Pierwszym aktem prawnym dotyczącym symboli państwowych była konstytucja uchwalona 22 lipca 1952 r.

The first legal act was the Constitution of the Polish People's Republic of 22 July 1952.

Artykuł 103

1. Godłem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest wizerunek orła białego w czerwonym polu.
2. Barwami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej są kolory biały i czerwony.
3. Hymnem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jest „Mazurek Dąbrowskiego”.
4. Szczegóły określa ustawa.

Artykuł 104

Godło, barwy i hymn Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej otaczane są czcią i podlegają szczególnej ochronie.

Chapter 10, Article 103

1. The emblem of the Polish People's Republic is a likeness of a white eagle on red field.
2. The colours of the Polish People's Republic are colours white and red.

Chapter 10, Article 104

Emblem, colours and anthem of the Polish People's Republic are sacred and are subject of special protection.

Herb opublikowany w konstytucji
Arms in the constitution

Kolejnym weksylium wprowadzonym i używanym bez żadnego aktu prawnego była flaga prezydenta, a później Przewodniczącego Rady Państwa. Nie wiadomo kiedy ją wprowadzono. Z pewnością była używana w połowie lat 60. XX w. Poniżej przedstawiamy zdjęcia rzeczywistej flagi i powiększonego orła.

Another flag used without any legal act was the Presidential Flag, and later Flag of the Chief of the State Council. It is not known when it was introduced. It is certain that it was in use in the mid-60. of the 20th century. The pictures below show the actual flag and an enlargement of the eagle.

Pierwszy po wojnie dekret Rady Państwa dotyczący weksyliów, wydany w dniu 23 kwietnia 1953, dotyczył bandery jednostek pływających Wojsk Ochrony Pogranicza w barwach bandery wojennej z zielonym obramowaniem.

The first legal act pertaining to flags, was the decree of the State Council of 23 April 1953 on establishment of the Flag of coast guard vessels (Colours of the war Ensign with green border).

DEKRET

z dnia 23 kwietnia 1953 r.

o banderze jednostek pływających Wojsk Ochrony Pogranicza.

Art. 1. Bandera jednostek pływających Wojsk Ochrony Pogranicza korzysta z ochrony przewidzianej dla godła państwowego.

Art. 2. 1. Bandera jednostek pływających Wojsk Ochrony Pogranicza jest płatką tkaniny o barwach Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w kształcie prostokąta, z wcięciem trójkątnym w jednym z krótszych jego boków. Pośrodku białego pasa płata w połowie odległości pomiędzy bokiem bez wcięcia a wierzchołkiem wcięcia umieszczone jest godło Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Dolna krawędź tarczy godła wycięta jest w ząb.

2. Stosunek szerokości płata do jego długości wynosi 1 : 2,1. Głębokość wcięcia jest równa połowie szerokości płata. Stosunek wysokości godła do szerokości płata wynosi 2 : 5. Dłuższe boki płata i krótszy bok bez wcięcia posiadają zielone obramowanie. Stosunek szerokości obramowania do szerokości płata wynosi 1 : 9. Do boku płata bez wcięcia wszyta jest linka, służąca do umacniania i podnoszenia bandery.

3. Wzór bandery zawiera załącznik do dekretu.

Art. 3. Minister Bezpieczeństwa Publicznego w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej ustali sposób używania bandery oraz znaki rozpoznawcze używane w nocy przez jednostki pływające Wojsk Ochrony Pogranicza.

Art. 4. Wykonanie dekretu porucza się Ministrowi Bezpieczeństwa Publicznego w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

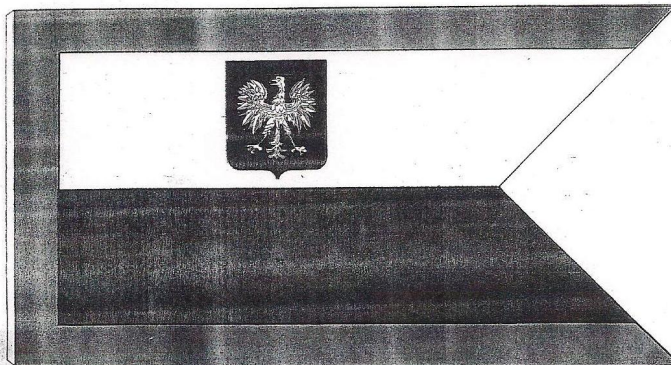
Art. 5. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: M. Rybicki

Załącznik do dekretu z dnia 23 kwietnia 1953 r. (Dz. U. Nr. 21, poz. 84).

BANDERA JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH— WOJSK OCHRONY POGRANICZA

- **Spór o orła.** Sąd Okręgowy w Warszawie rozpatrywał sprawę z powództwa Tomasza Mandziewskiego, fotografa, który twierdzi, że wizerunek orła stanowiący element winyety "Rzeczpospolitej" jest tożsamy ze stworzonym przez niego. „Presspublica”, wydawca „Rzeczpospolitej”, twierdzi natomiast, że nie nastąpiło naruszenie praw autorskich. Orzeł z winyety "RZ" opracowało bowiem na jej zlecenie profesjonalne Studio Q jesienią 1989 r. Sąd przesłuchał biegłego, który sporządził ekspertyzę oceniającą stopień podobieństwa orłów. Pełnomocnik „Presspubliki” ma do tej opinii wiele zastrzeżeń i wniósł o powołanie jeszcze jednego biegłego.
- **Herbarz Śląski.** Fundacja „Zamek Chudów” i wydawnictwo „Videograf II” pragnie wydać wielotomowy herbarz Śląski obejmujący kilka tysięcy herbów. Pierwszy tom ukaże się w 1 kwartale 2002. Adres wydawcy : Fundacja „Zamek Chudów”, ul. Wybickiego 45, 40-756 Katowice. tel. 0-1044-32 3 301 300; e-mail: zamekchudow@poczta.onet.pl.
- Mazurska wieś Wynki (pow. ostródzki) ma od lipca 2001 własną flagę. Jej głównym elementem jest biała litera „W” rozdzielająca pola niebieskie(górne) i zielone(dolne). Rysunek symbolizuje położenie wsi pomiędzy lasem a jeziorem. Flaga powiewa na maszcie przed letnią siedzibą redaktora „Flazki”(projektanta flagi) podczas jego pobytu.
- Podczas styczniowego zebrania PTV w siedzibie v-prezesa W. Serwatowskiego wyłonił się problem jak podnieść trzy flagi mając do dyspozycji dwa maszty. Chodziło o flagi gminy Warszawa Ursynów, Centrum Flagi Ziemi i PTV. Jak się okazuje problem ten pojawia się często, czego dowodem dyskusja w internecie na stronie FOTW.
- **Toporzeł.** 22 lutego w PT Heraldycznym odbyła się niezwykle interesująca prelekcja poświęcona pomysłowi nowego godła Polski, opracowanemu przez zapoznanego artystę rzeźbiarza i rysownika Stanisława Szukalskiego. Godłem tym miały być „Toporzeł” czyli połączenie topora i orła. Podwójny topór miał symbolizować pracowitość i waleczność Polaków . Znak ten, genialny w swej prostocie, niestety mało przypominał orła, a na dodatek choć powstawał w opozycji do hitlerowskiej swastyki, to przypominał inny faszystowski znak-topór z różeg liktorskich.
- **„W hołdzie lotnikom polskim, brytyjskim i amerykańskim”** to niezwykle ekspresyjny rysunek (plakat?) S. Szukalskiego , który powinien zainteresować weksylogologów. Jednym z jego elementów są lecące samoloty układające się we flagę amerykańską. Mamy także flagi polską i brytyjską oraz oczywiście jako główny motyw Toporła.
- S. Szukalski w swej działalności artystycznej i ideologicznej tworzył wiele neologizmów, głównie poprzez kontaminację wyrazów, np. toporzeł, duchytynia itp. Jak widać „Flazka” jest kontynuatorem tej działalności wielkiego artysty (por. flagrycha, proporzyc). Nie inspirowaliśmy się nią (chyba, że podświadomie), ale dla jej uczczenia będziemy nasze słowotwórstwo nazywać **stachowaniem słów**.
- **Ruanda** ma od 31 grudnia 2001 nową flagę. Czyżby litera „R” na dawnej fladze kojarzyła im się z rzezią?
- **Herby miast polskich na CD.** Wydało je wydawnictwo QNST , 86-100 Świecie, ul. Wojska Polskiego 151, tel. 0-1044-52 33 100 85. Cena 30 zł.